

over halvdelen til forbrænding, og for industriaffald (ca. 2 mio. tons) går ca. 1/2 til forbrænding. I alt afbrændes ca. 1,8 mio. tons affald årligt i Danmark. Heraf er 13.500 tons PVC-affald, svarende til ca. 0,75 pct. Den totale klortilførsel til affaldsforbrænding er opgjort til ca. 10.000 tons, og heraf er klorstammende fra PVC-affald estimeret til ca. 1/3 (Miljøstyrelsen, Affaldsforbrænding i forbindelse med PVC-aftalen, Arbejdsrapport nr. 39, 1995). PVC-affald er den helt dominerende kilde til klorproblemer i forbindelse med affaldsforbrænding, restprodukter herfra m.v. Hvis alt PVC kunne fjernes fra affald, ville de samlede marginale besparelser i Danmark på udgifter til røg-gasrensning og bortskaffelse af restprodukter udgøre mellem ca. 25 og 33 mio. kr. pr. år, svarende til en reduktion på 1,9-2,4 kr. pr. kg. fjernet PVC.

PVC-aftalen fra 1991 har som nævnt ovenfor indarbejdet en genbrugsordning for PVC-holdige byggematerialer, der ender som affald. I 1993, det seneste år, som der findes tal for, genanvendtes imidlertid kun 350 tons byggematerialer (Erfaringer med substitution af PVC med renere teknologi og brancheaftale, Arbejdsrapport nr. 82, 1995). Dette bør sammenholdes med, at der samme år fremstilledes ca. 40.000 PVC-holdige byggeprodukter (Teknologinævnet, Nyt om PVC og miljøet, nyhedsbrev nr. 69, oktober 1995). Når disse byggeprodukter ad åre bliver til affald sammen med en stor del af de sandsynligvis over 1 mio. tons PVC-holdige produkter, der allerede er ophobet i bygninger og anlæg, står vi over for et genanvendelseskrav, som det forekommer urealistisk kan overholdes i overensstemmelse med PVC-aftalens ordlyd. Vi står altså dermed over for et potentielt mangedoblet PVC-affaldsforbrændingsproblem. Dette accentuerer og forøger yderligere de problemer vi står over for nu med hensyn til klorbrinte, saltsyre, tungmetaller og dioxin i såvel udslip fra affaldsforbrændingen som i restprodukter fra denne, herunder flyveasken (Ingeniøren nr. 50, 1995). Hvis ikke der gribes ind over for den stadige opbygning af PVC i miljøet, står vi derfor med en sandsynlig forøgelse af de dioxin- og furanudslip fra dansk affaldsforbrænding. Den samlede mængde PCDD (dioxiner) og PCDF (furaner) fra affaldsforbrænding er – 1989-tal – opgjort til 34 g (regnet som TEQ – Nordisk/år) henholdsvis 250 g (regnet som TEQ – I/år) (Arbejdsrapport fra Miljøstyrelsen nr. 81, 1995, Kilder til dioxinforurening og forekomst af dioxin i miljøet).

Der er en reel risiko for, at den tungmetalbelastning, som ligger »gemt« i PVC-affaldet, og som ikke i dag udgør en væsentlig andel af tungmetalproblemerne, i stigende grad vil bidrage til dette problem.

Grundlæggende betyder det forhold, at der i PVC

er indeholdt en mængde miljøfarlige og miljøfremmede stoffer, at der i PVC's livscyklus uvægerligt er indbygget en risiko for spredning af disse til miljøet. I Danmark, hvor vi ikke har egen klorproduktion, VCM (vinylkloridmonomer) m.v., er vi i nogen grad afsondret fra de første led i PVC'ens livscyklus. Omvendt er vi, fordi vi i særegen udstrækning anvender affaldsforbrænding som affaldsbortskaffelsesmetode, meget udsat for de særlige miljømæssige belastninger, som er knyttet til PVC i denne fase af produktets livscyklus. Det vil være særdeles vanskeligt at bringe den mængde PVC, som går til affaldsforbrænding, ned eller måske blot at stabilisere denne uden en fuldstændig afvikling af det fremtidige PVC-forbrug. Vi står yderligere over for det paradoks, at vi – selv ved en særdeles vanskelig operation, hvor vi fik udskilt PVC'en i affaldet – ikke stod med et miljømæssigt optimalt alternativ til forbrændingen. Hvor de problematiske stoffer i affaldsforbrænding findes i de luftformige emissioner fra denne eller i det faste affald er også en genbrugsordning af PVC-materialer ensbetydende med en ukontrolleret spredning af miljøfarlige og miljøfremmede stoffer i miljøet.

Ad 4

Beslutningsforslagets initiativer om »afvikling« og »mindre affaldsforbrænding« garanterer ikke en afvikling i forbruget, idet import af PVC-produkter fortsat vil kunne finde sted. Forslaget pålægger derfor regeringen at fremsætte initiativer, som sikrer et mindsket forbrug af blandt andet importeret PVC i form af markedsbaseret fremme af substitution.

En mærkningsordning sikrer, at forbrugerne gives nødvendige forudsætninger for at vælge PVC fra. Endvidere er det en forudsætning for en mere finmasket affaldssortering af plast, som igen er forudsætning for eventuelt velfungerende genbrugsordninger for anden plast.

Brancheaftaler omkring markedsføring via mærkning af PVC – eller klor-fri produkter – vil i sammenhæng med en aktiv og offentlig oplysningskampagne omkring såvel miljø- og sundhedsproblemer knyttet til brugen af PVC som konkrete alternativer på alle anvendelsesområder via markedet bidrage til indkøb af PVC-fri produkter. En velfungerende oplysningskampagne vil givet forudsætte, at der afsættes midler til folkeoplysning. I forlængelse af forsøg på at indgå frivillige aftaler med detailhandelen om mærkning kan der tages initiativ til en ligeledes frivillig aftale med Det Danske Handelskammer om muligheder for og iværksættelse af en afvikling i importen af PVC-produkter.